

Wat vind je in dit boek?

Basisprincipes van de kweekbak

Waarom een kweekbak?

Het juiste gebruik van de kweekbak

Standplaats

Het microklimaat in de kweekbak

Is er een gebruiksaanwijzing?

De verplaatsbare bak

Koude en warme bakken

Folie en vlies

Folietunnel

7

8

9

9

10

10

10

11

14

18

De kweekbak in de praktijk

Grond en grondverzorging

Op de juiste manier water geven

Ventileren in de kweekbak

Bemesten

Mulchen in de kweekbak

19

19

19

21

22

23

Hoe wordt de kweekbak gebruikt?

Gebruik met en zonder tuin

Zaigoed afstemmen op de behoefte

Verhoogde plantenbak als kweekbak

Wat is bij het kweken anders

dan in de tuin?

24

24

24

25

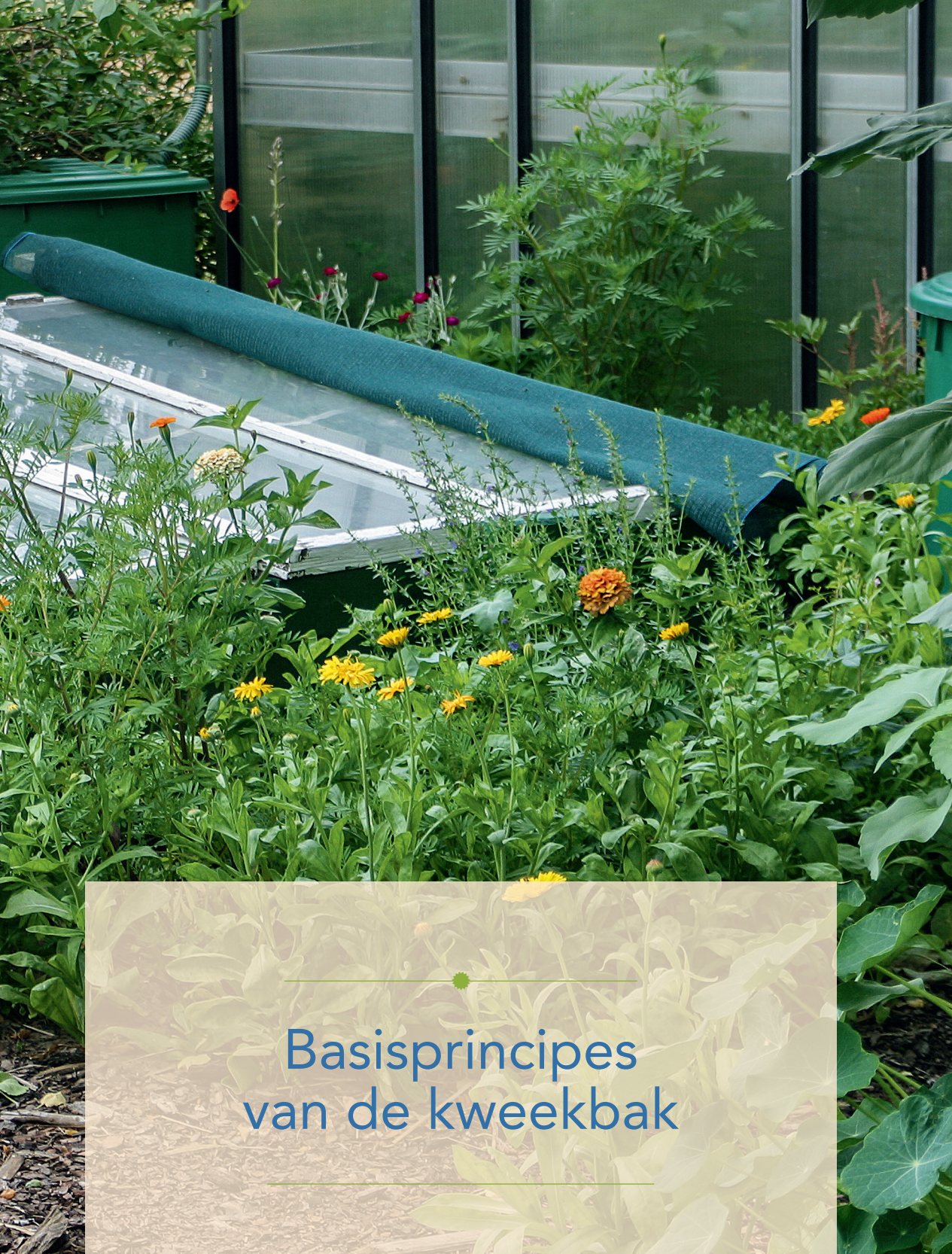
25

25

Kweekbak – kant-en-klaar kopen of zelf bouwen?	27	Mei	65
Kant-en-klare modellen	28	Juni	73
Bouwhandleiding voor een kweekbak	29	Juli en augustus	77
Bouwschema en materiaallijst	31	September	83
Zo wordt de kweekbak gebouwd	33	Oktober, november en december	89
 		Register	92
Kweken in de kweekbak – maand na maand	41	Over de auteur/verantwoording	95
Februari	43		
Maart	47		
April	55		

Basisprincipes van de kweekbak

Waarom een kweekbak?

Een kweekbak kan op verschillende manieren opgevat worden: het kan een bak op de grond, een verhoogde plantenbak of een speciale bak

● Bonen zijn vorstgevoelig, maar gemakkelijk voor te kweken in de kweekbak.

zijn. Het doel van de bak is om een vroege oogst te bereiken, maar hoe dat precies gebeurt – met folie, hout, steen of kunststof – is niet belangrijk. Het moet gewoon een beschermde omgeving zijn. Als je vroeger in het jaar kunt beginnen met kweken, betekent dit natuurlijk vroeger en meer oogsten. Dat betekent echter ook dat je meer moet plannen en actiever moet zijn. De kweekbak geeft je, afhankelijk van de manier van opkweken, een tijdvoordeel van 2-6 weken, waardoor het tuinseizoen dus langer wordt. Vanaf het moment dat er geen strenge vorst meer te verwachten is, kun je in de kweekbak al zaaien of planten. In tegenstelling tot plantjes die zijn gekweekt in de vensterbank zijn de jonge planten uit de kweekbak al afgehard en groeien ze zonder problemen verder in de tuin.

In de kweekbak kun je niet alleen plantjes voortrekken, maar ook beter kweken omdat de planten beter beschermd zijn, en ze daardoor sneller groeien, malser en lekkerder van smaak zijn. Met de kweekbak kun je de 'nakomelingen' voor de tuin precies op tijd en naar behoefte kweken. Hoewel er in het vroege voorjaar in de tuincentra al steeds vaker sla, koolrabi en andere jonge planten worden verkocht, is de keuze meestal niet bijzonder groot en interessante soorten zijn hoe dan ook alleen als zaad verkrijgbaar. Vooral als je biologische kwaliteit belangrijk vindt, kun je jonge plantjes beter zelf kweken. Houd er wel rekening mee dat werken in de kweekbak intensief is, maar wel zeer bevredigend.

Het juiste gebruik van de kweekbak

De kweekbak is ook heel geschikt voor de hobbytuinier, want in deze bak is zelfs op sombere dagen de temperatuur 2-4°C hoger dan in de koude grond. En ook heel belangrijk is dat de jonge planten in de bak worden beschermt tegen de koude wind waar ze in het voorjaar vaak last van hebben.

Standplaats

De kweekbak moet zo veel mogelijk licht krijgen. De plek in de tuin moet gemakkelijk bereikbaar zijn, want ventileren, water geven en controleren zijn bij elk weertype noodzakelijk. Bomen, struiken en muren die schaduw wer-

pen op de bak zijn ongunstig. Anderzijds moet de bak in de lufte staan omdat door wind veel energie verloren gaat. Bij de normale kleine kweekbak speelt de windrichting geen rol. Vermijd vorstplekken op lager gelegen grond, maar ook plekken die in het voorjaar lang nat blijven.

Als je al een serre of tuinkas hebt, dan moet je de kweekbak in de buurt van het huis zetten. Waarom een kweekbak als je al een tuinkas/serre hebt? Niet alleen wordt het te benutten oppervlak groter, ook kun je hierin planten die later in de tuin moeten worden geplant 'afharderen'. Hoe vroeger je begint, hoe belangrijker een zonnige standplaats is, maar later moet er wel schaduw worden gecreëerd.

● Tuinkas en kweekbak – eigenlijk een optimale combinatie om jonge planten voor het uitplanten af te harden en problemen te voorkomen.

Het microklimaat in de kweekbak

Als grens van de groei- en rustperiode wordt 5°C aangehouden. Veel groentesoorten stoppen met groeien als deze grens niet wordt bereikt. Een dag met een gemiddelde dagtemperatuur hoger dan 5°C wordt een 'groeidag' genoemd. Het bereiken van de grenstemperatuur ligt tussen midden februari en eind maart.

Ongeveer 14 dagen voordat deze temperatuur in de tuin wordt bereikt, kun je in de niet-verwarmde kweekbak zaaien of planten. Dat is mogelijk omdat de planten zijn beschermd tegen de wind, want die speelt een grote rol omdat hij vocht en daarmee warmte onttrekt aan de grond. Een nog betere mogelijkheid is een combinatie van kweekbak en vlies dat direct op de planten wordt gelegd. Het kan soms nodig zijn om de bak extra te beschermen tegen de kou. Daarvoor zijn een laag bla-

deren rondom de bak, styrodurplaten tegen de wanden en/of noppenfolie op de bovenkant voldoende.

Is er een gebruiksaanwijzing?

Misschien deze: 15 februari zaaien, 20 mei schaduw creëren, 16 juli oogsten. Dat is natuurlijk niet realistisch, er kunnen alleen aanwijzingen worden gegeven. Het belangrijkste is dat je de planten in de gaten houdt. Is de kleur van het blad veranderd, krullen de bladeren, zijn er schadelijke insecten te zien? Iedere verandering moet worden beoordeeld en er moet op worden gereageerd. Geen gebruiksaanwijzing dus, wel veel tips over het kweken.

De verplaatsbare bak

Naast kweekbakken die op een vaste plek staan, zijn er ook gemakkelijk te verplaatsen kweekbakken. Deze zijn van lichtdoorlatend kunststof, hout en/of folie. Ook de folietunnel of een overkapping op een verhoogde plantenkak behoren hiertoe. Lichte kweekbakken uit tuincentra of in elkaar te schuiven systemen met houten latten of draadbeugels zijn ook verplaatsbaar. Eigenlijk behoren hiertoe ook de bekende cloches, glazen stolpen die tegenwoordig vaak van kunststof zijn. Als je de bak zelf bouwt, kun je hem precies aanpassen aan de breedte van het perk in je tuin.

● Platte bak met polycarbonaat kanaalplaten. Dergelijke bakken blijven meestal op een vaste plaats staan.

De verplaatsbare bak is functioneel als tijdelijke afdekking van vorstgevoelige planten. Als het

vorstgevaar voorbij is of de planten oogstrijp zijn, dan kun je de bak snel en zonder moeite op een andere plek gebruiken. Hij is ook te gebruiken op een perk om een aantal planten van een kweek sneller te kunnen oogsten. Zodra de planten een duidelijke voorsprong hebben op de planten in de koude grond, verplaats je de bak naar een andere plek.

Koude en warme bakken

Vroeger werd er onderscheid gemaakt tussen warme, gematigde en koude bakken. In een warme bak ontstond de warmte door microbiologische afbraakprocessen (broeien) van mest; daarom werd hij ook weleens 'broeibak' genoemd. Het mestpakket bestond voornamelijk uit paardenmest. Als er minder mest of bladeren werden gebruikt, ontstond een gematig-

de bak. Ook verwarming met stoom en warm water waren gebruikelijk. Tegenwoordig worden er elektrische grondverwarmingskabels en speciale kachels op propaangas of petroleum gebruikt. Een 'pakket' met organische bestanddelen van stro, bladeren en mest kan ook nu nog nuttig zijn, maar is arbeidsintensief. Met warmte is het mogelijk al tussen eind januari en eind februari met de eerste kweek te beginnen. Met een koude bak moet je nog wat langer wachten.

De zijwanden moeten altijd met bladeren worden beschermd of worden voorzien van styrodurplaten om de overdag ingestraalde warmte 's nachts vast te houden. Het afdekken van de ramen met noppenfolie vanaf het eind van de middag dient hetzelfde doel. Je hoeft echter niet te voorzichtig te zijn, want planten zoals kropsla, koolrabi, rettich en radijs zijn korte tijd

● De dubbele kweekbak is aan twee kanten te openen. Daardoor is het werken in de bak gemakkelijker, kan er aan de luwe kant worden geventileerd en wordt de bak warmer.